

Tööstusuuring 2023

Töötlev tööstus

Suurim majandussektor Eestis

~ 120 tuhat töökohta

14,5% meie SKP-st

Eesti päritolu kaupade
kogueksport

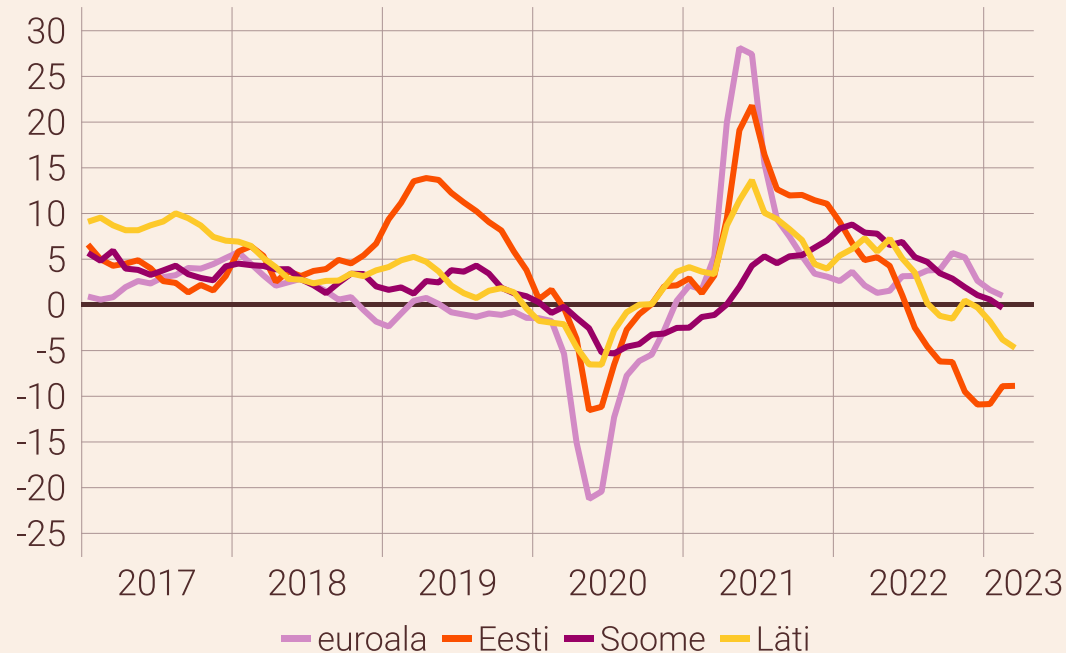
14 miljardit eurot

2022 oli Eesti töötleva tööstuse vähenemine Euroopa suurim. Eesti SKP vähenes ainukesena Euroopas.

Töötleva tööstuse tootmismahut

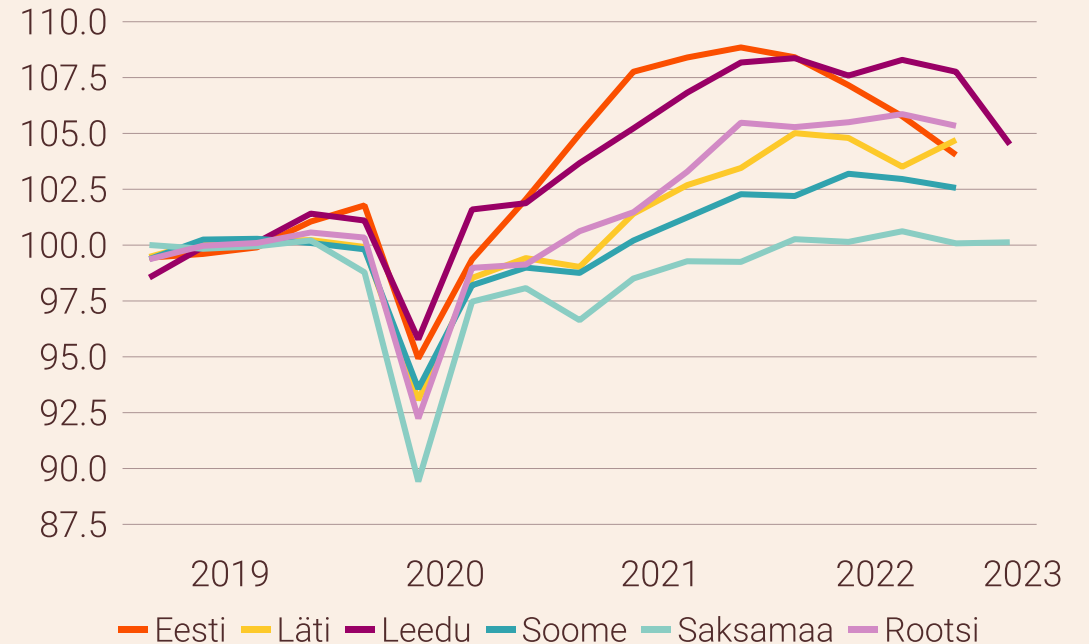
a/a %; sesoon. ja kalend. korrigeeritud; 3 k libisev keskm.

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

SKP

Indeks, 2019=100, püsivhindades, ses. ja kalend. korrigeeritud.

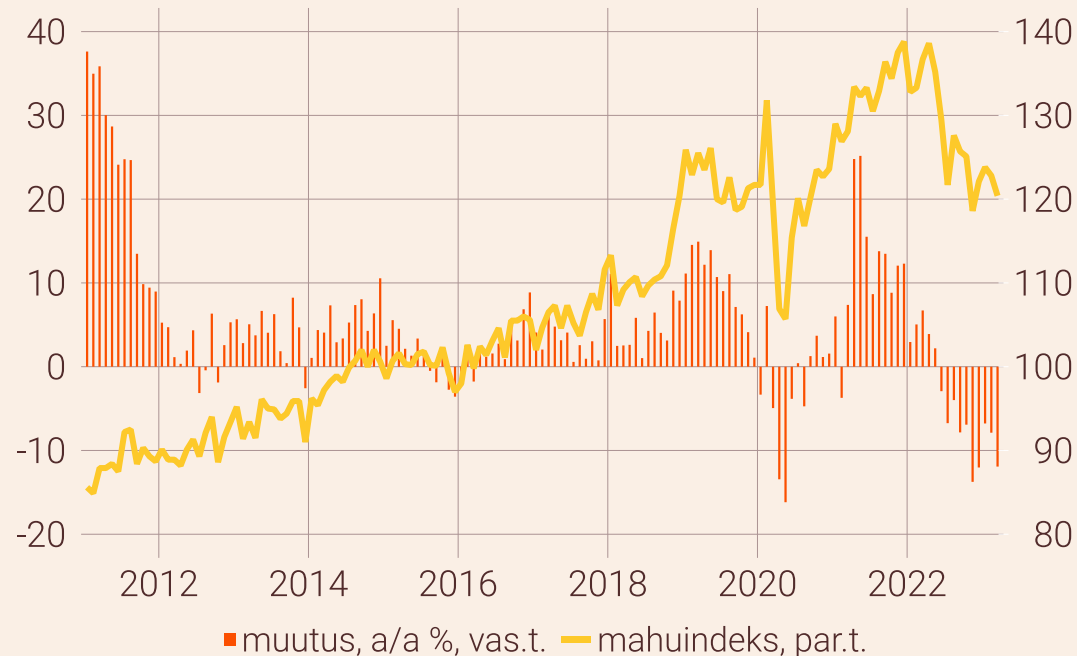

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

Töötleva tööstuse tootmismahut ja kaupade eksport on jätkuvalt tugevas languses

Eesti töötleva tööstuse tootmismahut

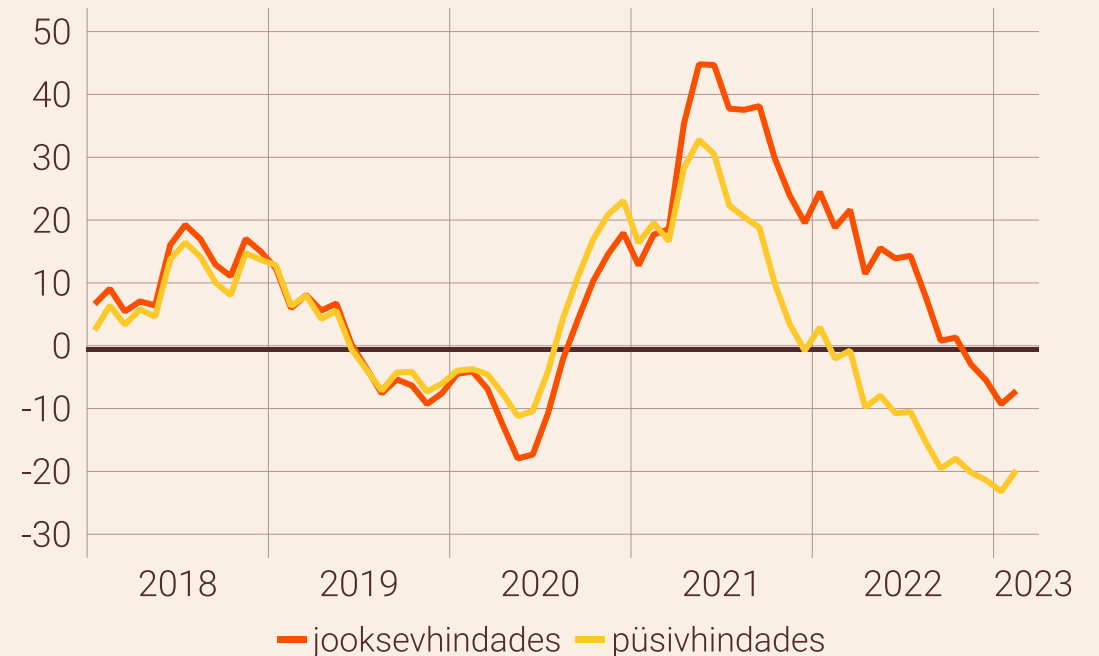
%, indeks; sesoon. ja kalend. korrigeeritud.

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

Eesti päritolu kaupade eksport

a/a %, 3 k keskm.

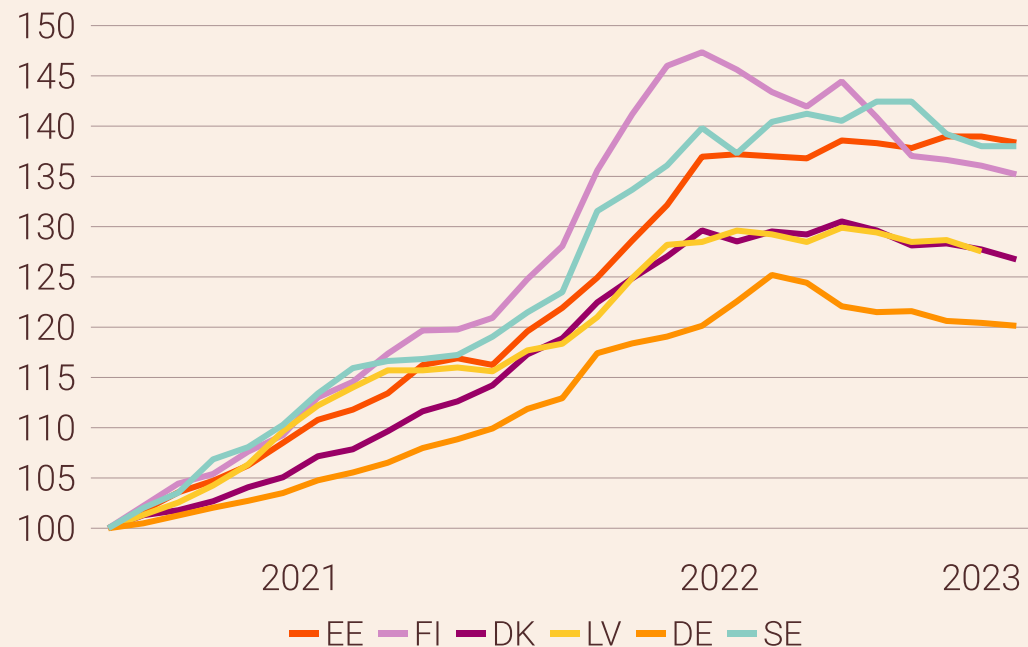

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

Kiire hinnakasv on andnud löögi Eesti ekspordi konkurentsivõimele

Töötleva tööstuse ekspordihinnad

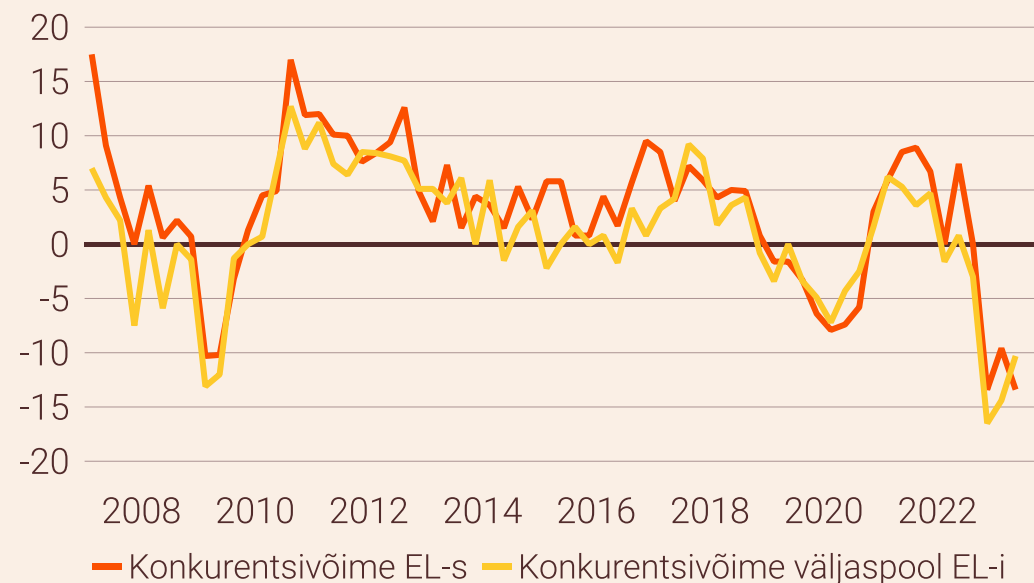
Indeks, 01.2021=100

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

Eesti ettevõtete hinnang oma konkurentsivõime kohta

saldo, %

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

Swedbank

Tööstusuuringu tulemused 2023

Uuring: 257 Eesti tööstusettevõtet

Tööstusettevõtete uuring toimus sel aastal 12. aastat järjest

Tööstussektor:

11% Ehitusmaterjalide tööstus

15% Toiduainetööstus

18% Puidutööstus

27% Masina- ja metallitööstus

29% Muu töötlev tööstus

Tööstusuuringu valim:

Käive

5,4 miljardit

Mediaankäive

4,6 miljonit

55 ettevõttel käive

20+ miljonit

Töötajate arv kokku

24 581

Keskmine töötajate arv

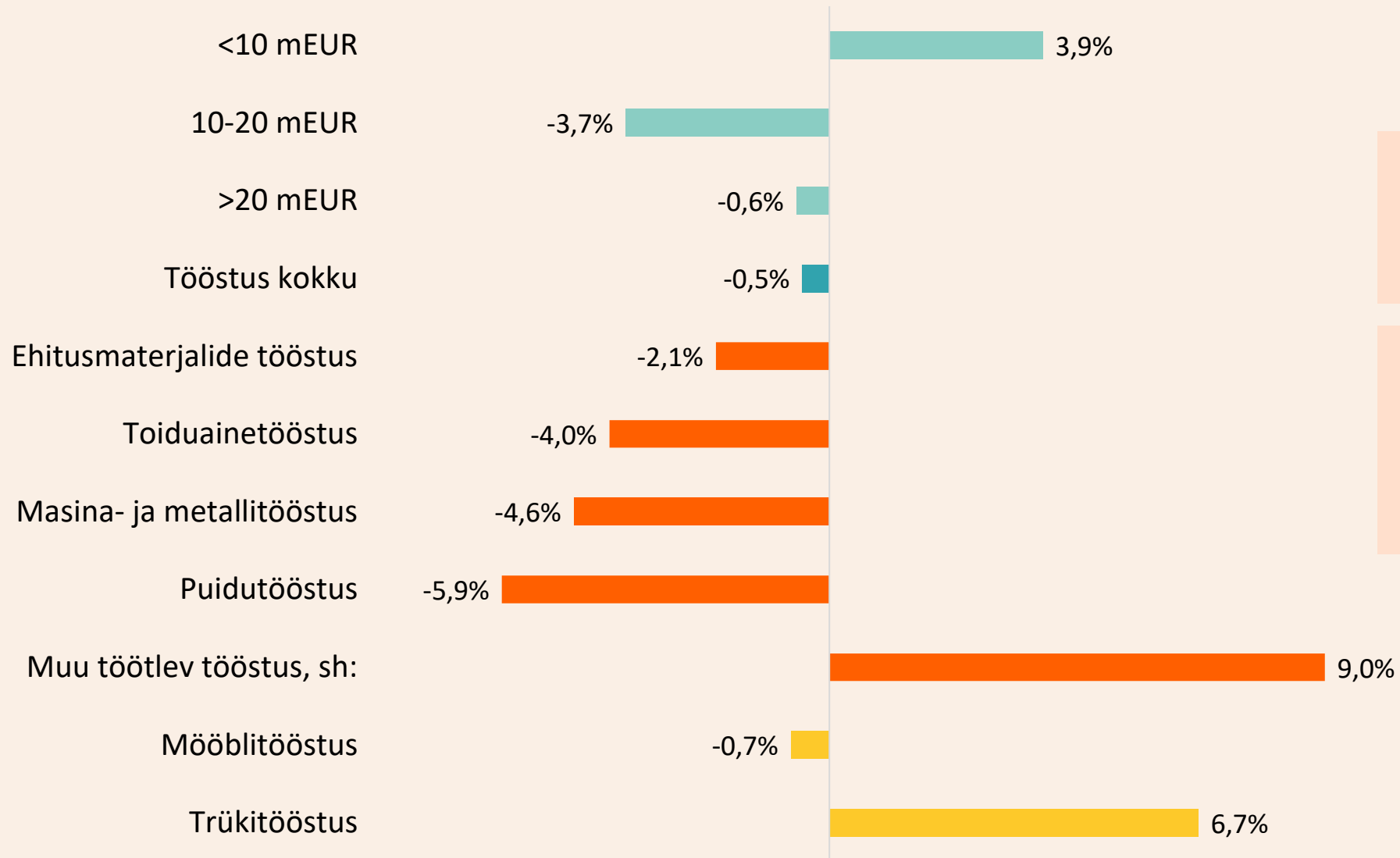
96

Lühikokkuvõte

kogu töötlev tööstus

			2023	2022
Käive muutub sektoris keskmiselt (%)	-0,5%	Investeeringud YoY	+5,3%	<i>(-1,2%)</i>
Kasumlikkus muutub sektoris keskmiselt (%)	-12,4%	Investeeringute tasuvusaeg	5,3 aastat	<i>(4,9)</i>
Toodangumahud muutuvad sektoris keskmiselt (%)	-0,7%	Uutele turgudele läheb Uued TOP 3:	44% ettevõtetest	Saksamaa, Soome, Rootsi
TOP 3 riski (% ettevõtetest)		Tööjõupuudus piirava tegurina (5 palli skaalal)	2,1	<i>(2,3)</i>
- konk.võimelise hinna tagamine	73%	Uusi töötajaid palgatakse	+0,4%	<i>(+2,6%)</i>
- võtmetöötajate hoidmine	44%	Palk tõuseb	+6%	<i>(+6,8%)</i>
- likviidsuse tagamine	42%	ESG mõjude kaardistamine töös	72%	<i>(68%)</i>
Energiakulude osakaal käibest	6%			
Fikseeritud elektripakett vastanutest	51%			
Päikesepaneelidega plaan katta	6%			

Prognoositud käive 2023

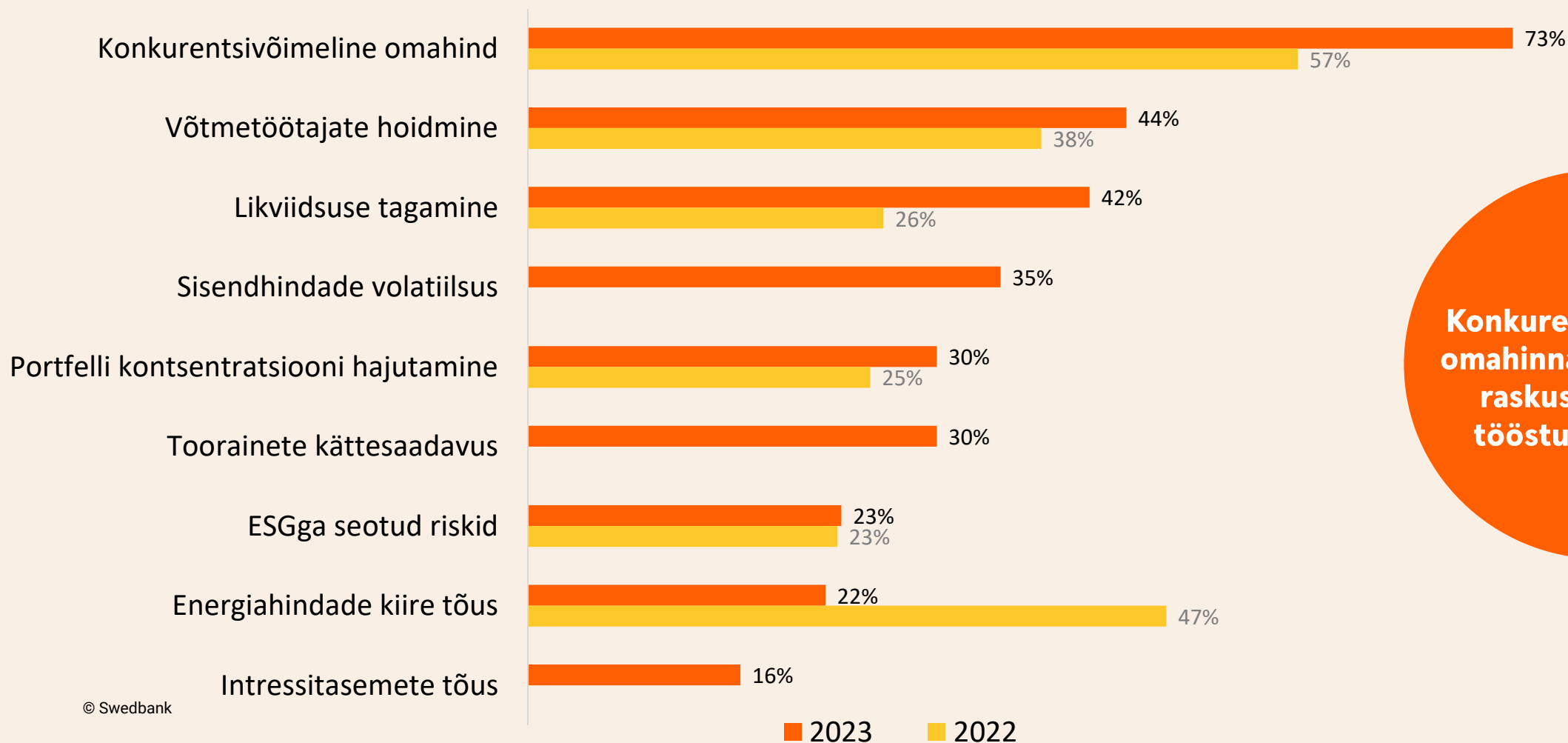

Käibeprognoosi ootused:
44% arvates käive **suureneb**
30% arvates käive **väheneb**

Kasumlikkuse ootus:
33% arvates **suureneb**
35% arvates **jääb samaks**
32% arvates **väheneb**
Tööstus kokku: -12,4%

Juhtide töölaud: konkurentsivõime, töötajad, likviidsus

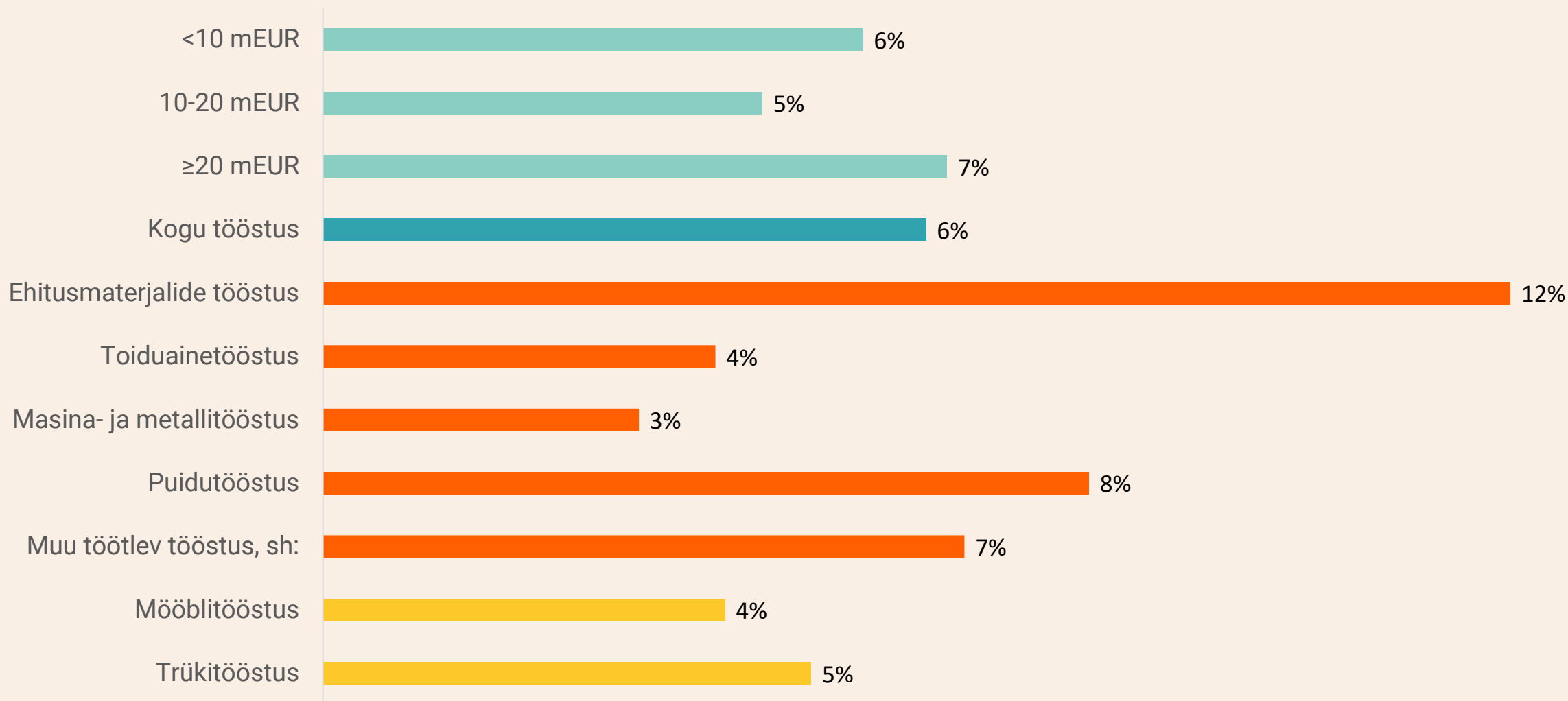
Milliste riskide juhtimine on alanud aastal Teie jaoks kõige olulisem?

Konkurentsivõimelise omahinna tagamine on raskuseks kõigile tööstuseharudele

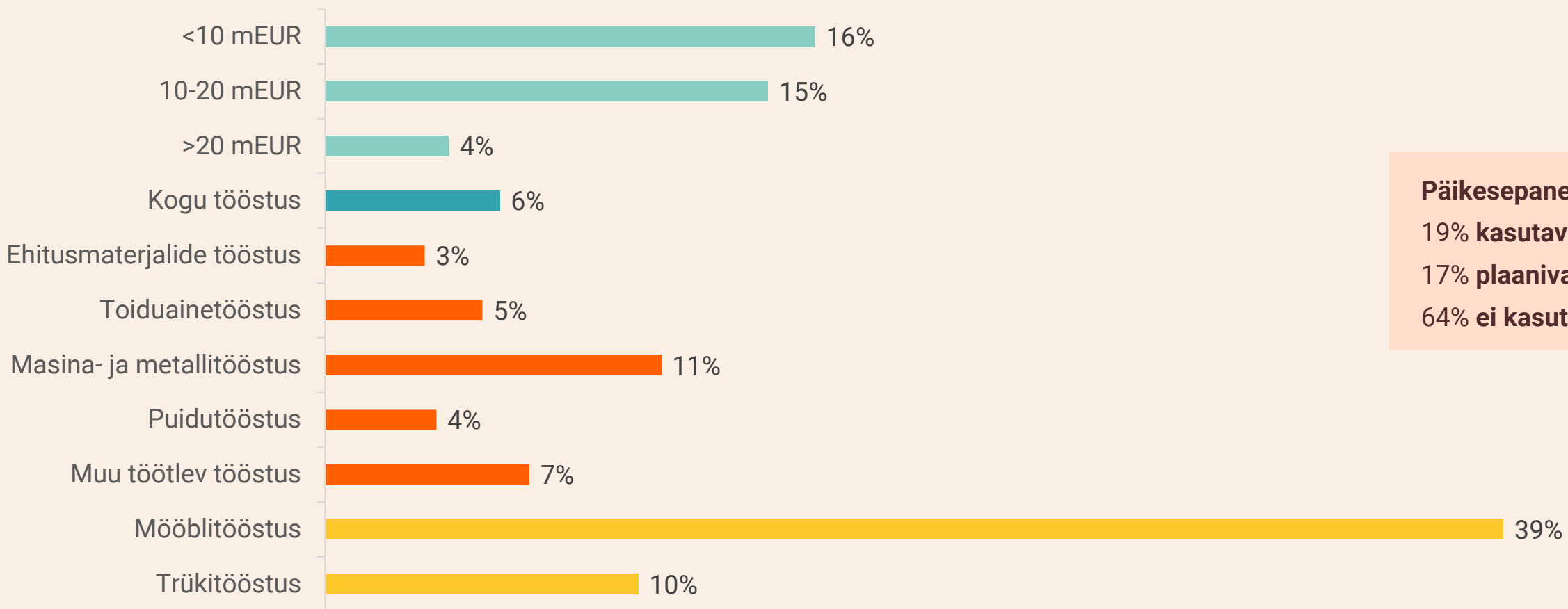
Energia osa tööstuse kogukuludest püsib kõrgel tasemel

Kui suure osa Teie müügi käibest moodustavad **energiaga seotud kulud** aastas keskmiselt?

Huvi päikesepaneelide kasutamiseks on kasvanud

Kui suure osa energiavajadustest katate või plaanite katta päikesepaneelidega?

Päikesepaneelid:

19% kasutavad

17% plaanivad

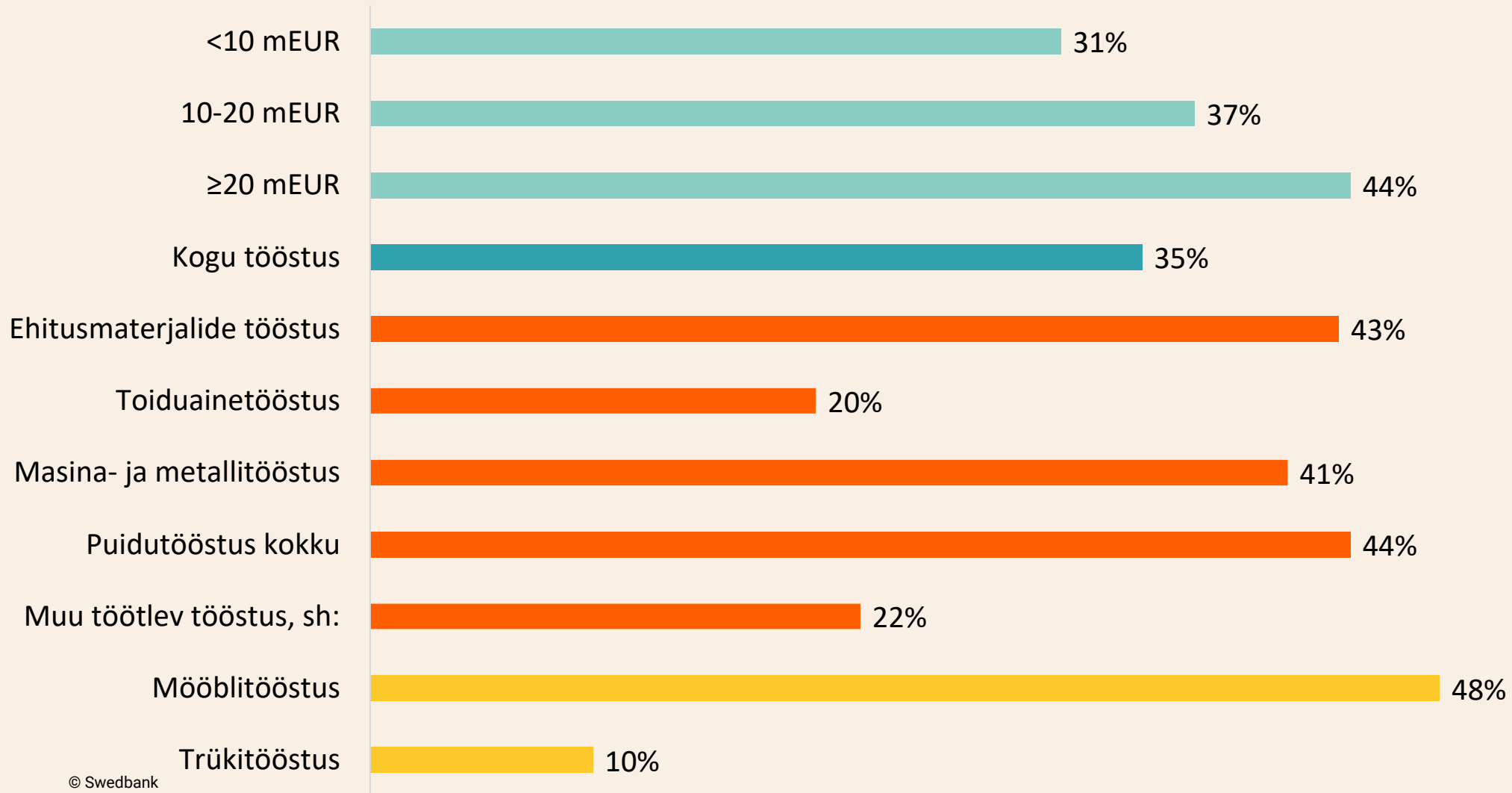
64% ei kasuta

Turg

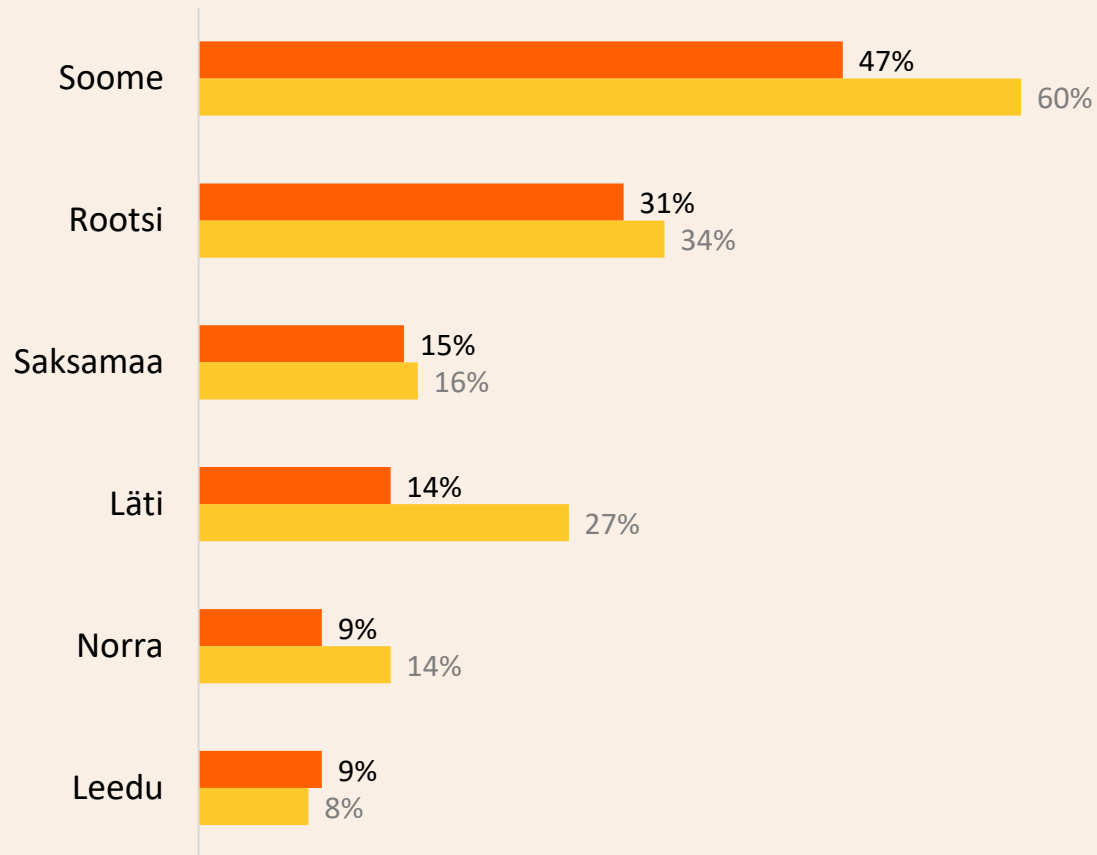
Sektori tarneahelad on ümber kujunenud

Kas olete varasemalt hankinud Venemaalt või Valgevenest? (% ettevõtetest)

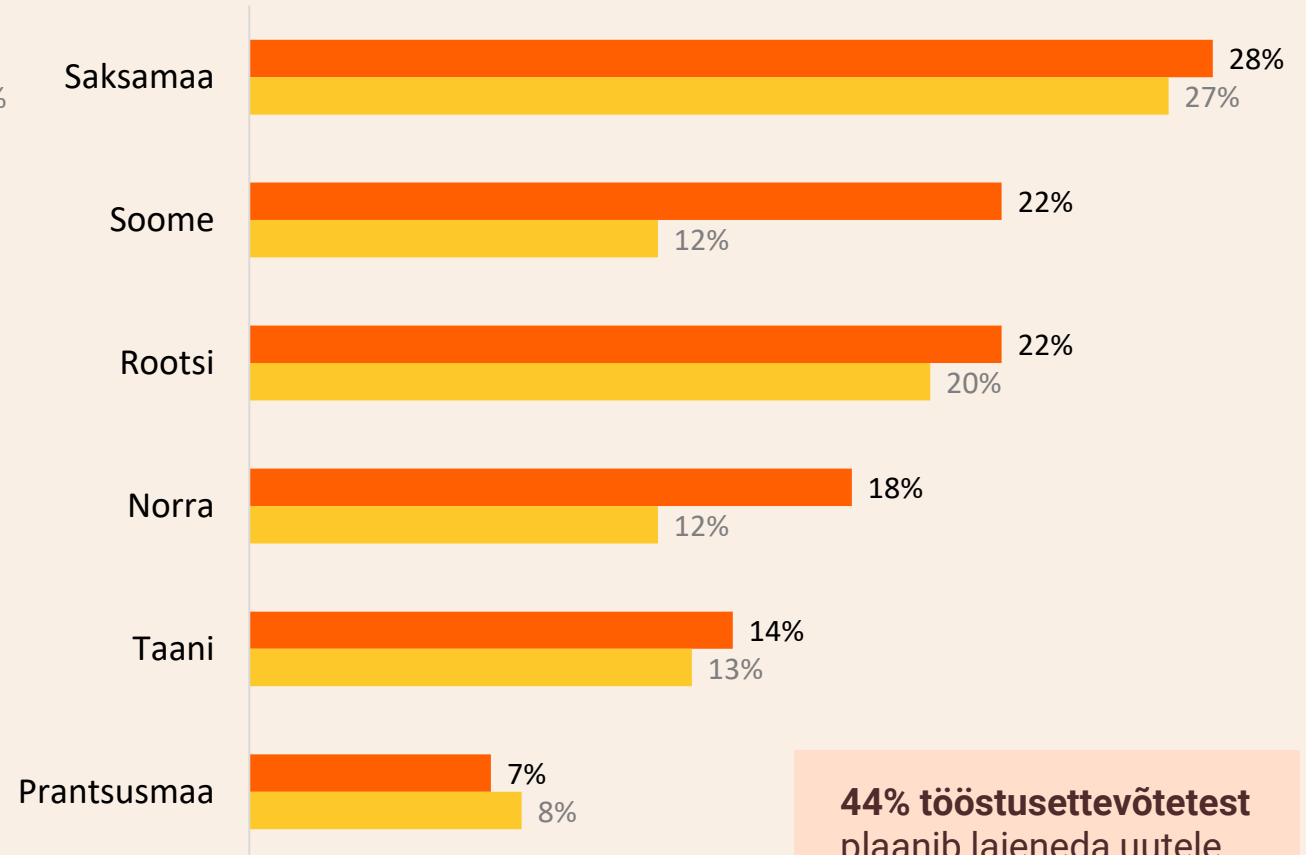

Ettevõtted laiendavad ekspordihäaret uutele turgudele

Tööstusettevõtete 3 peamist ekspordi sihtriiki

Tööstusettevõtete olulisemad uued sihtriigid

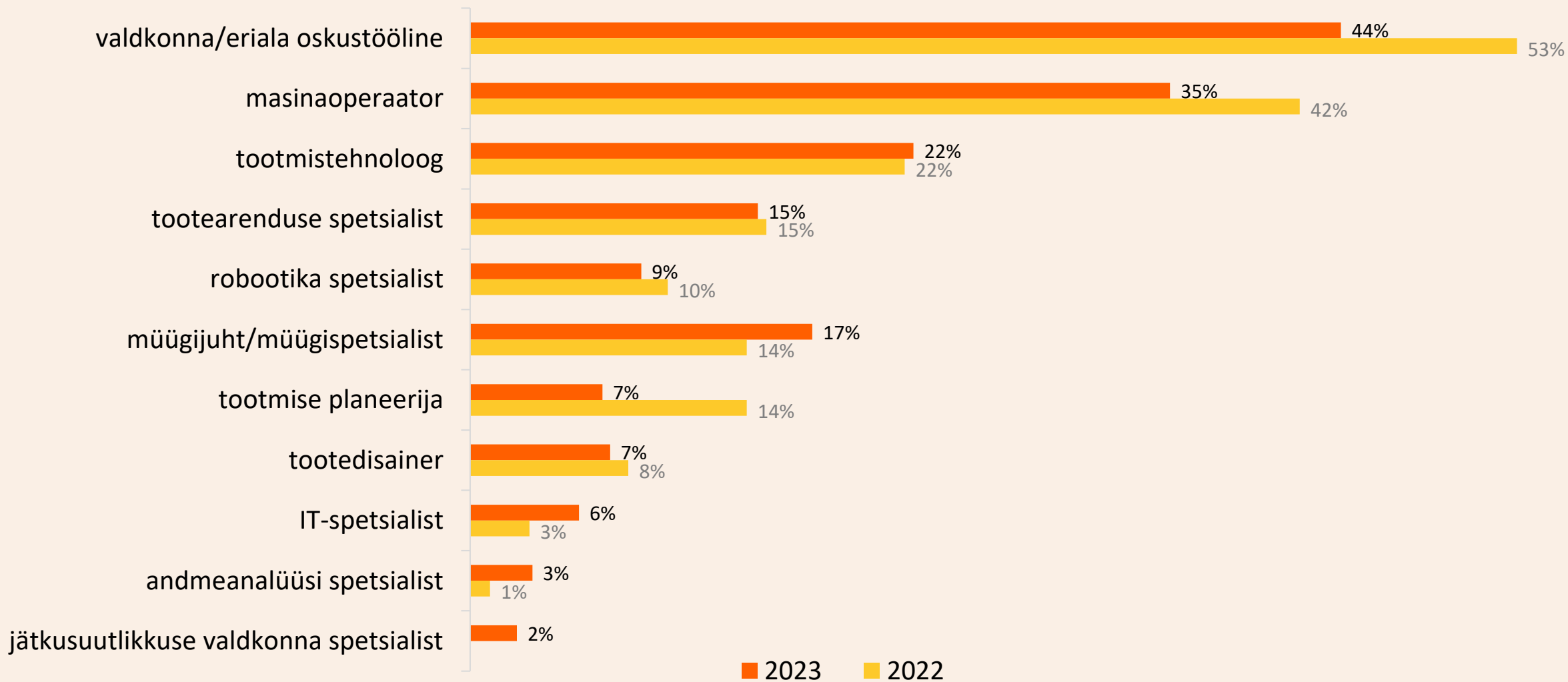
44% tööstusettevõtetest plaanib laieneda uutele turgudele

Tööjõud

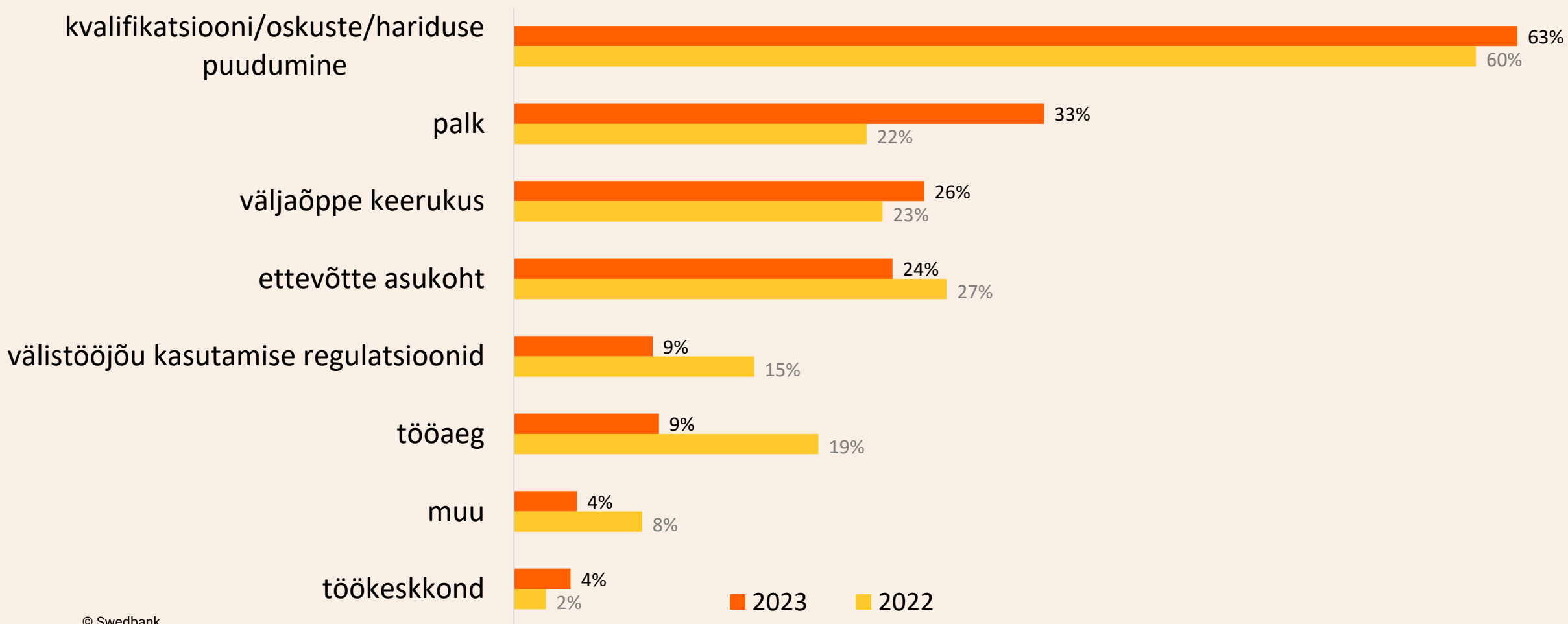
Spetsialistide vajadus püsib kõrge

Mis valdkonna spetsialistidest on Teil kõige suurem puudus?

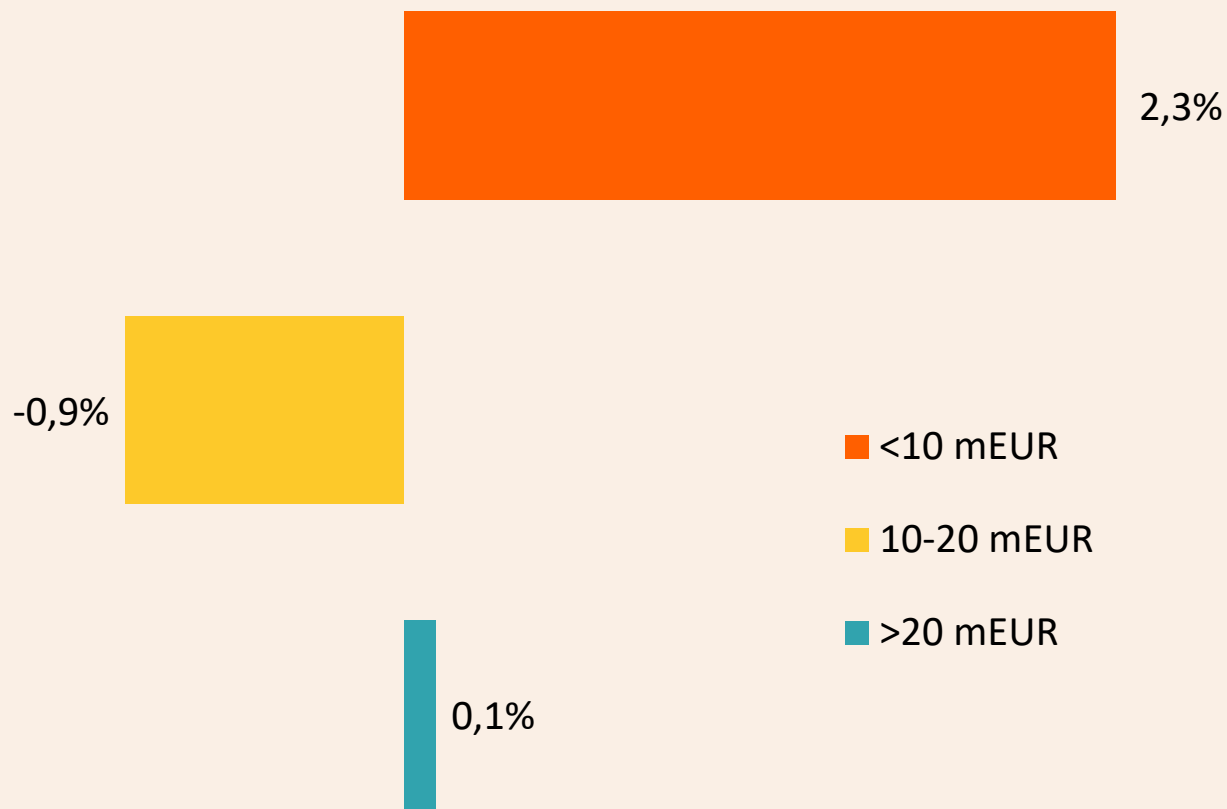
Suurim kitsaskoht - kvalifitseeritud tööjõu puudumine

Millised on Teie suurimad takistused sobivate töötajate leidmisel?

Planeeritud töötajate arv püsib stabiilsena

Töötajate arvu muutus
erineva käibesuurusega ettevõtetes

Töötajate
muutus
0,4%

Keskmine
palk
+6%

Töötajate arv:

27% arvates suureneb

55% arvates jääb samaks

18% arvates väheneb

Keskmine palk:

71% arvates suureneb

27% arvates jääb samaks

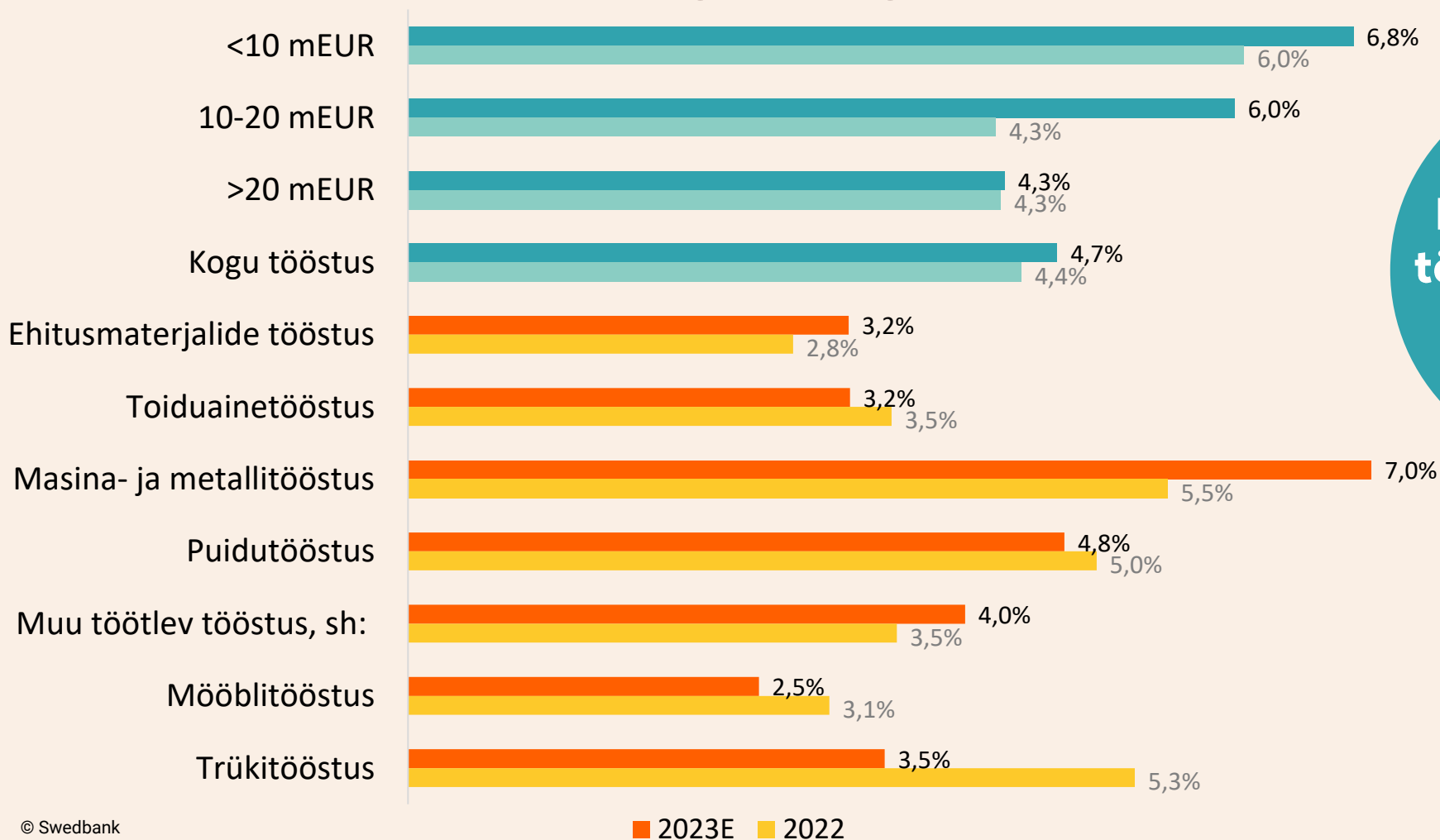
2% arvates väheneb

Investeeringud

Investeeringud kasvavad keerulisest ajast hoolimata

Investeeringud / müügitulu

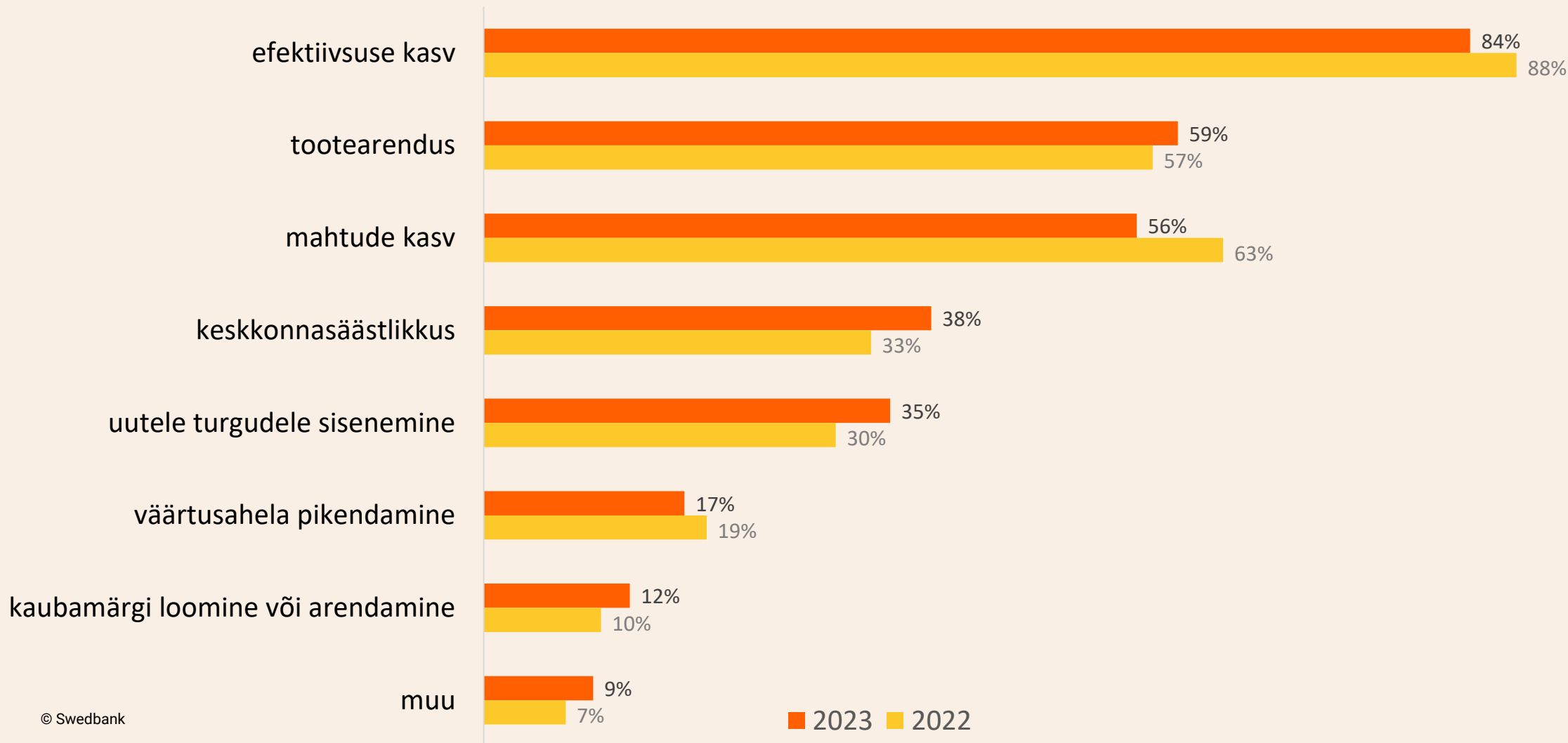

Investeeringud
tööstuses kokku:
+5,3%

Keskmine
tasuvusaeg:
5,3 aastat

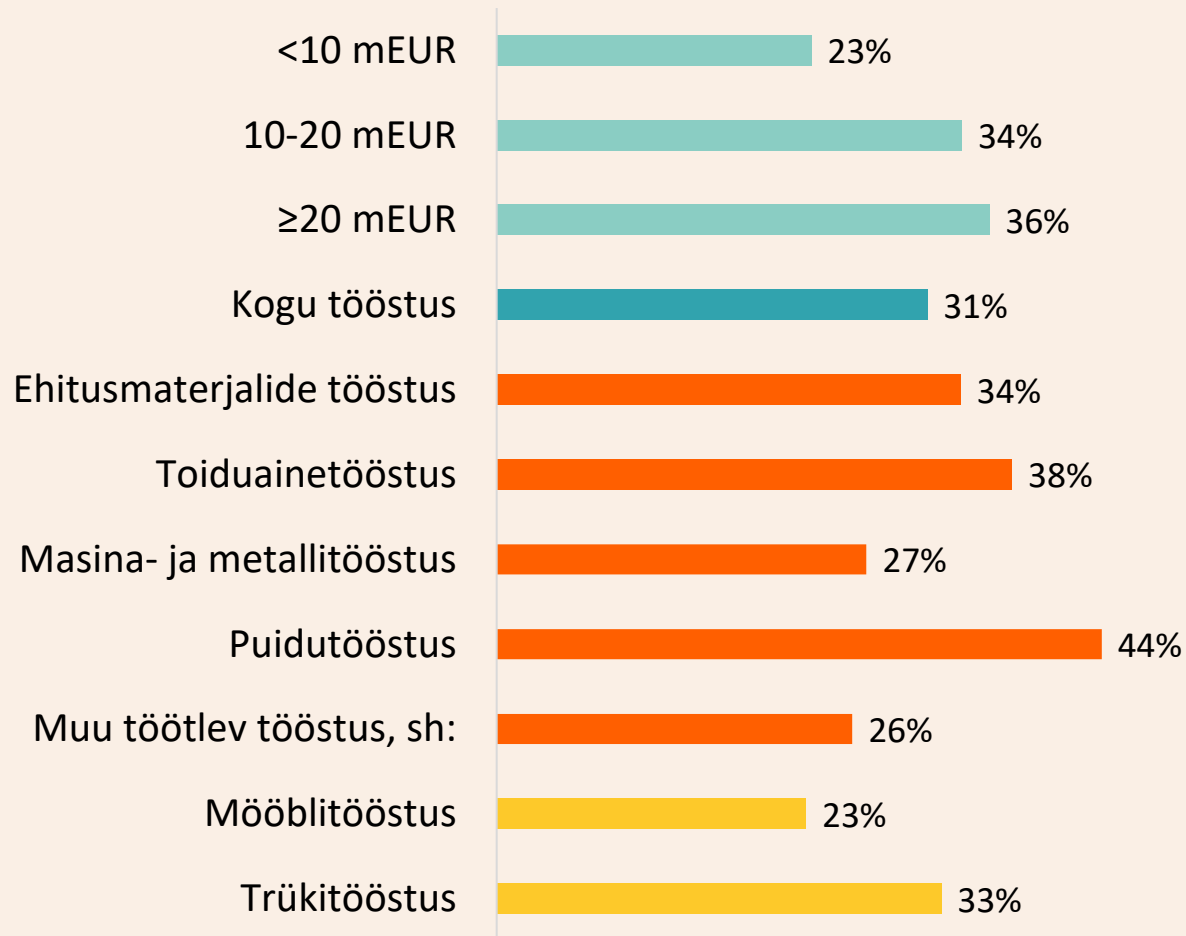
Senisest olulisem on uutele turgudele sisenemine

Mis on Teie ettevõtte investeringute 3 peamist eesmärki järgmise 2 aasta jooksul?

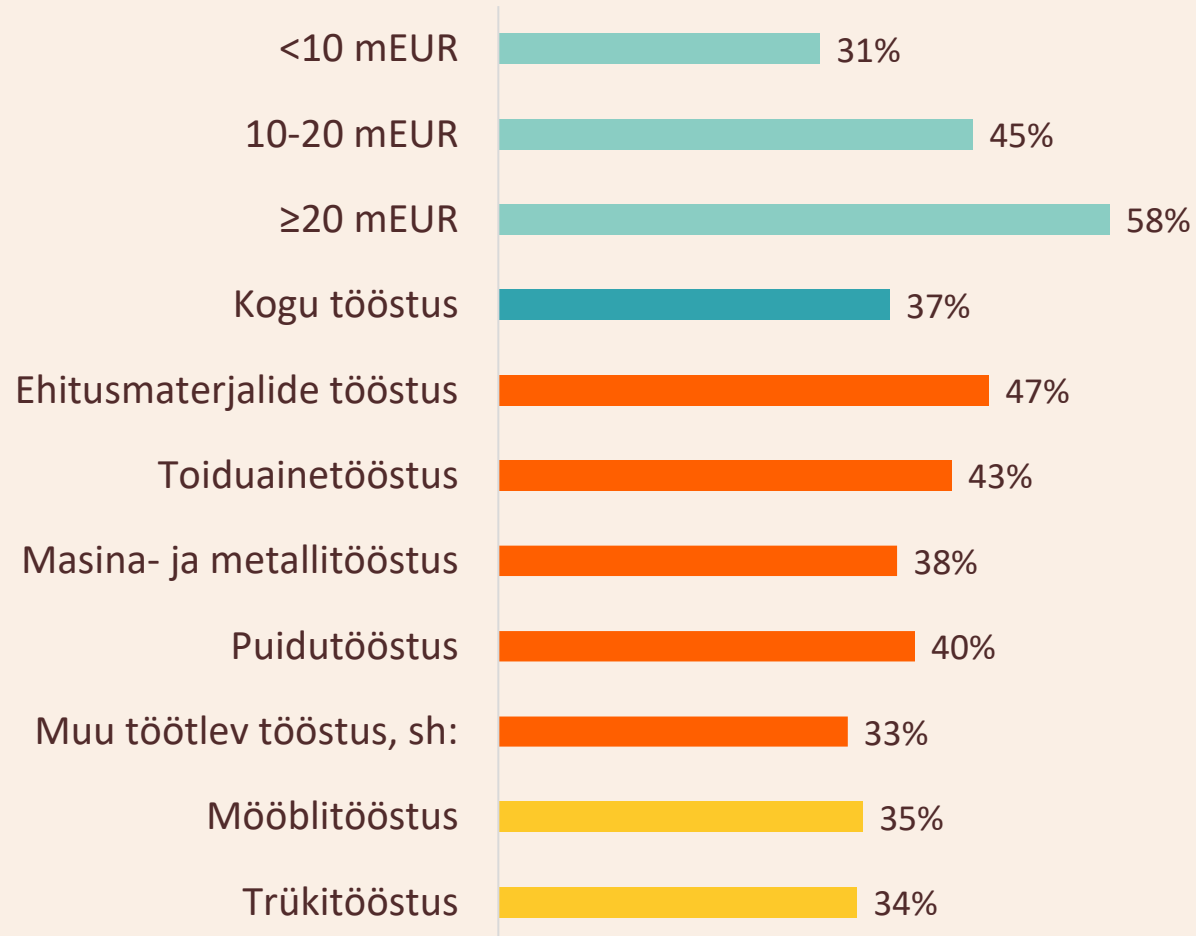

Ettevõtte suurus on otseselt seotud protsesside digitaliseerituse ja automatiseeritusega

Automatiseeritud

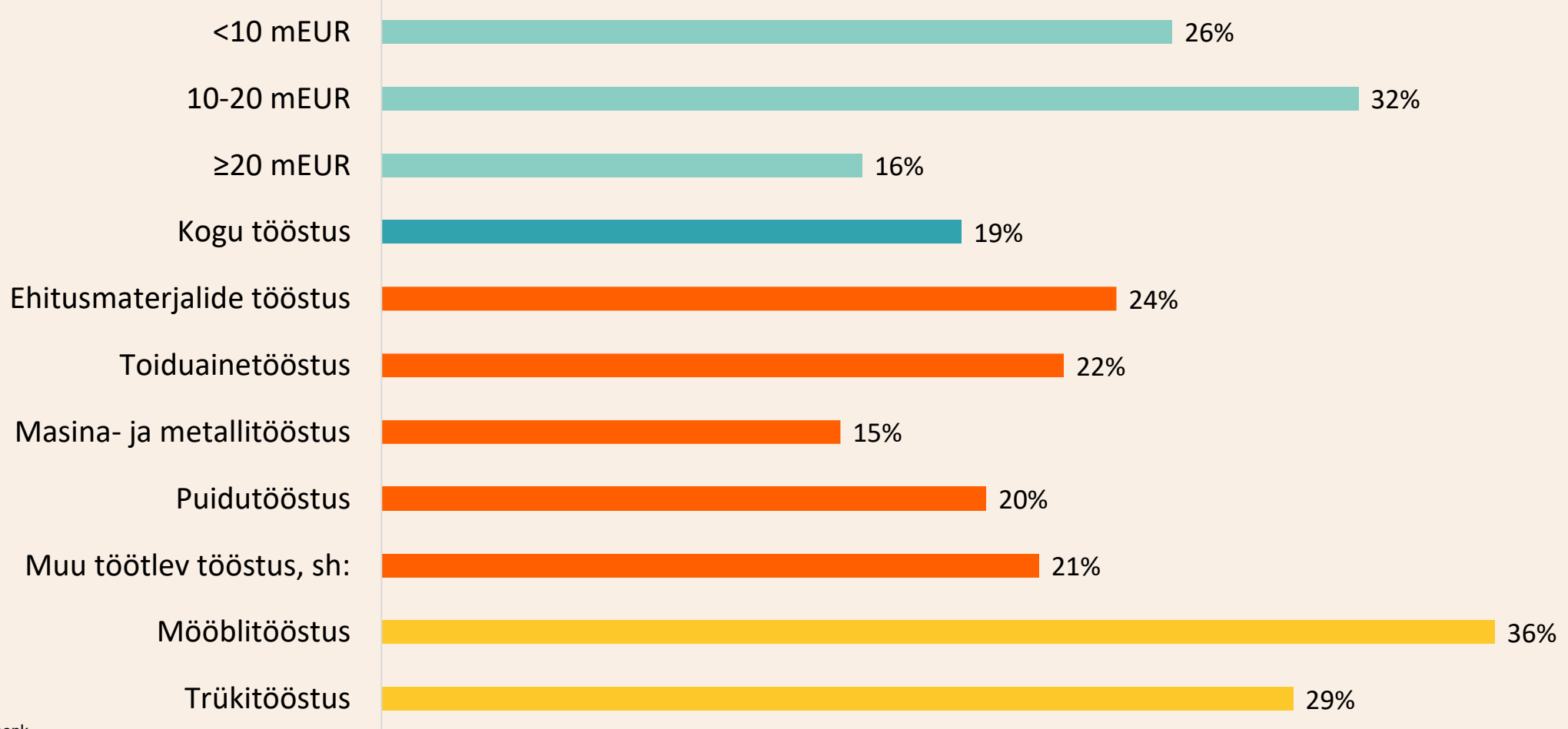

Digitaliseeritud

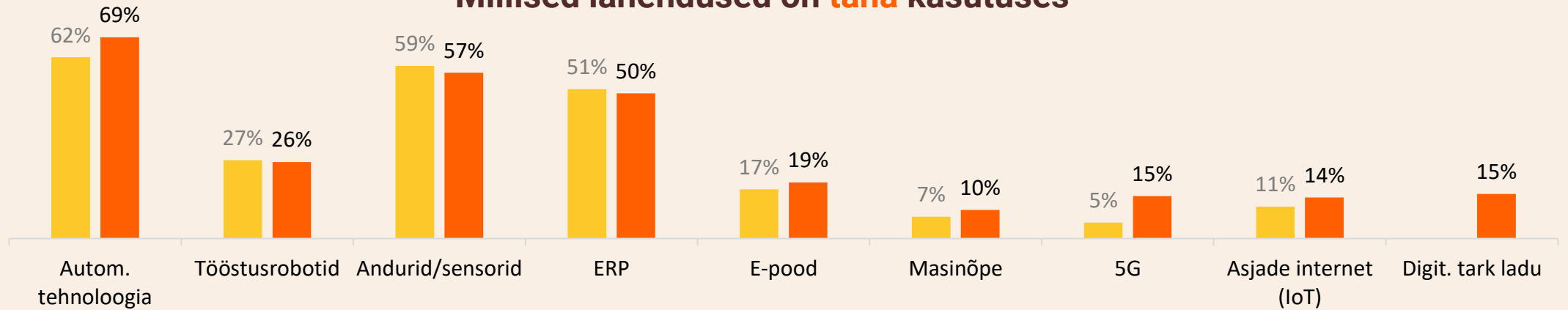
Automatiseerimine ja digitaliseerimine vajavad fookust kõigis tööstusharudes

Kui suure osa investeeringute eelarvest suunate 2023. a automatiseerimisse ja digitaliseerimisse?

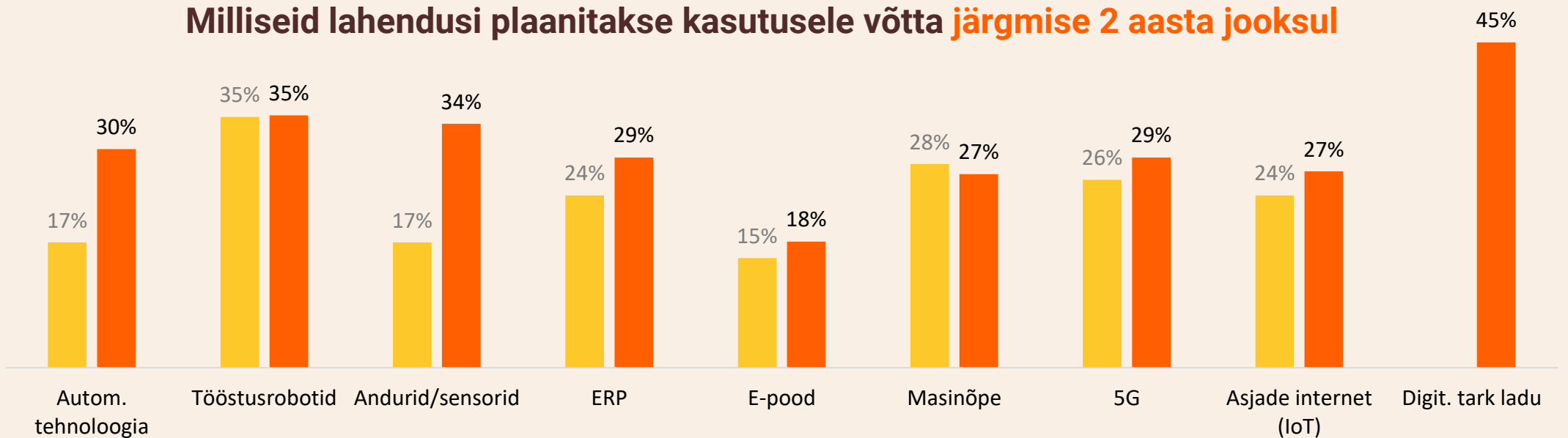

Huvi uute tehnoloogiate rakendamiseks püsib kõrge

Millised lahendused on täna kasutuses

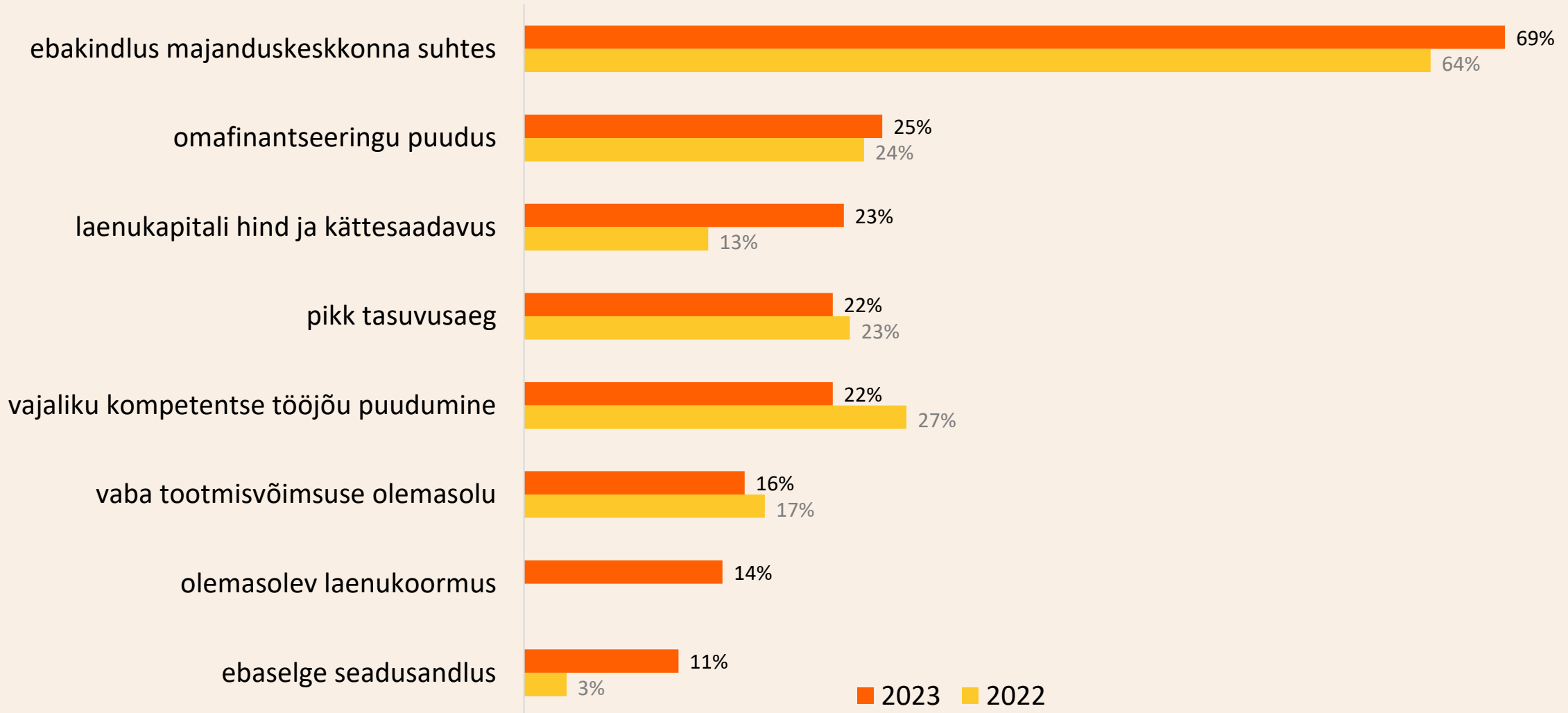

Milliseid lahendusi plaanitakse kasutusele võtta järgmise 2 aasta jooksul

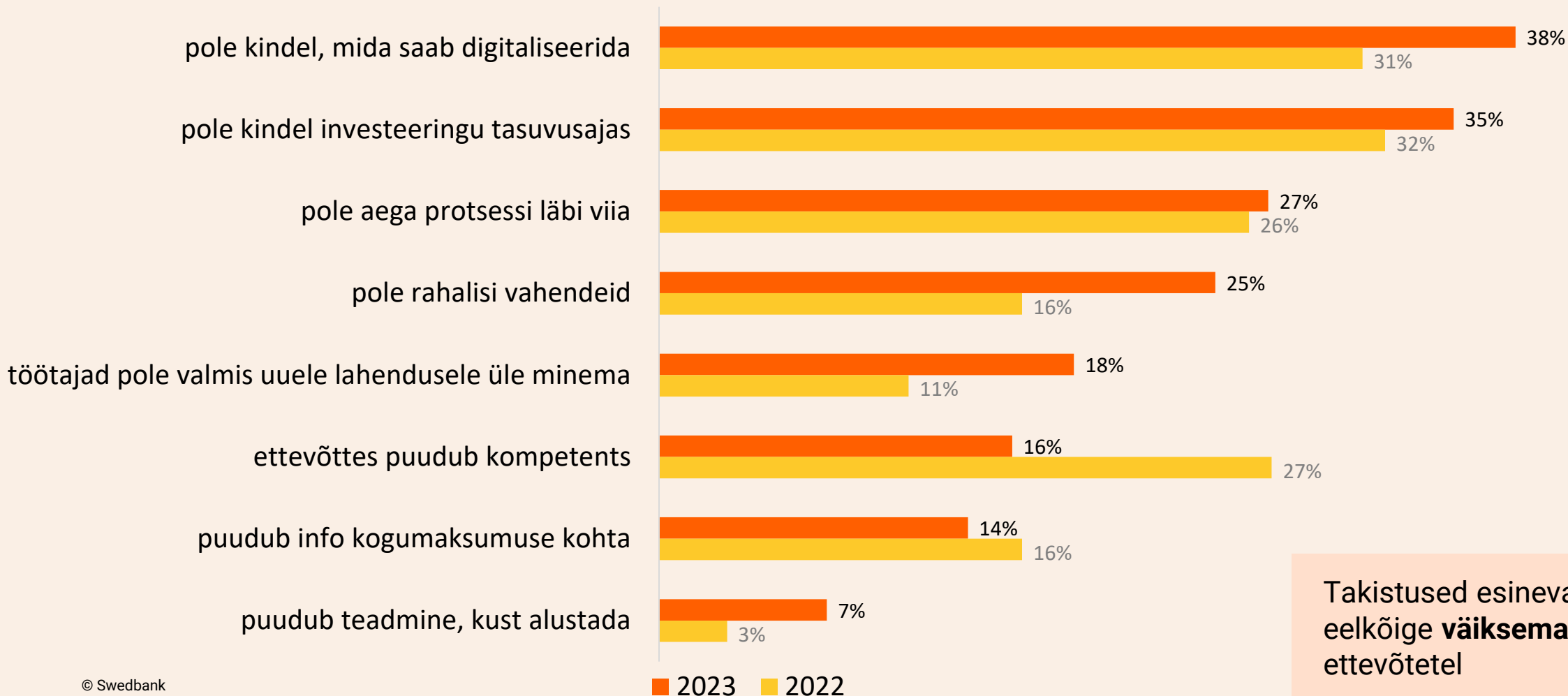
Investeerimisplaane hoiab tagasi ebakindlus

Mis hoiab investeerimist tagasi?

Takistused automatiseerimiseks ja digitaliseerimiseks ei ole kadunud

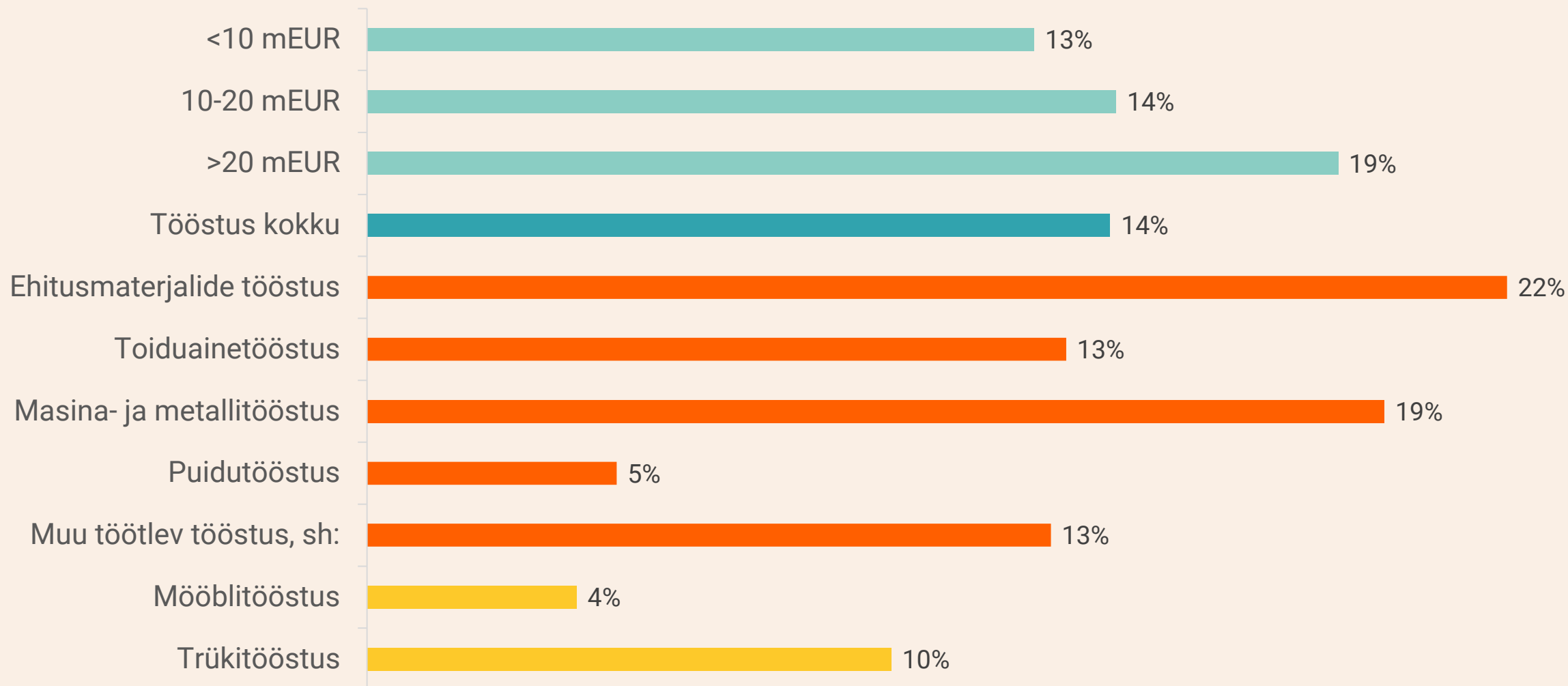
Mis hoiab automatiseerimist ja/või digitaliseerimist tagasi?

Takistused esinevad eelkõige väiksematel ettevõtetel

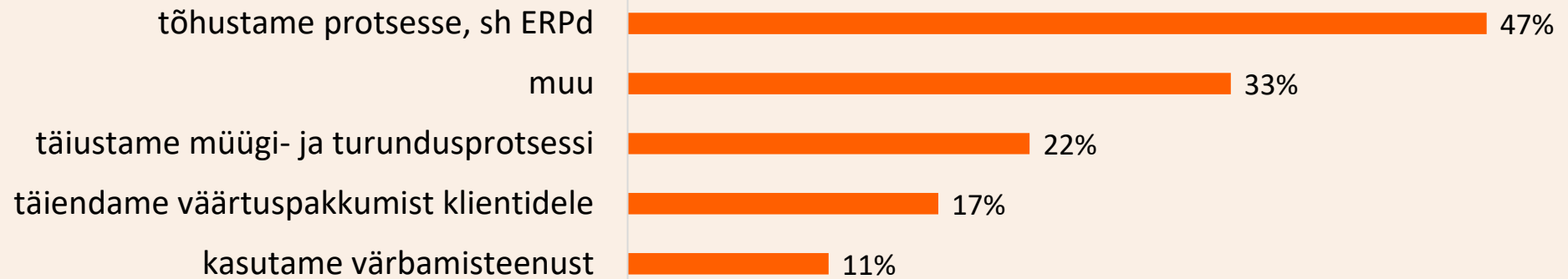
Koostöö *start-up*'idega kasvamas

Kas teete koostööd *start-up*'idega?

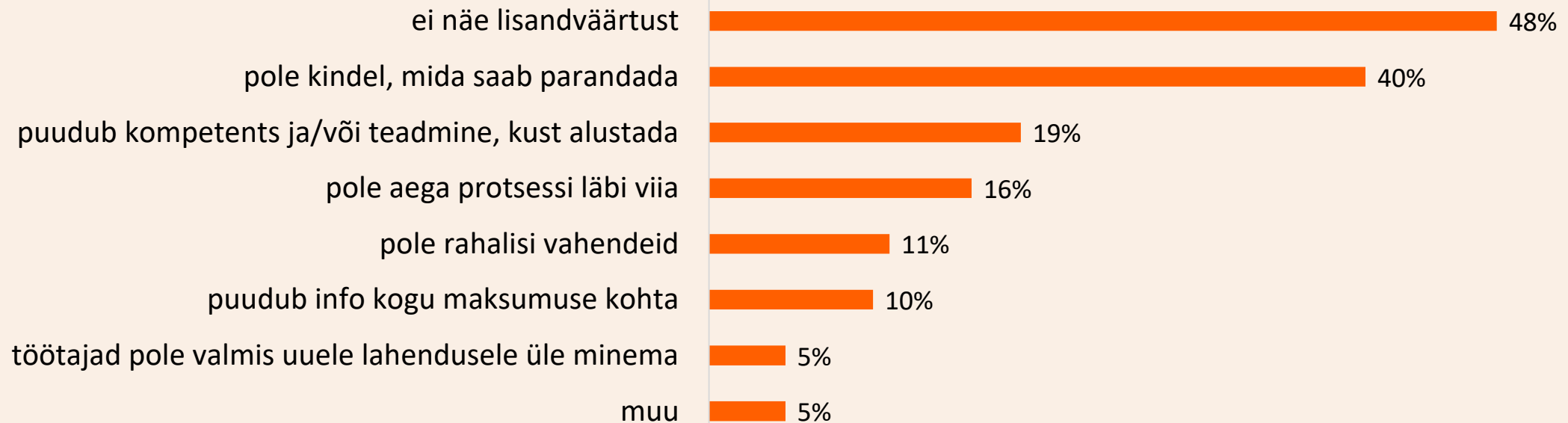

Suurimat väärtust nähakse digitaalsete lahenduste kasutuses

Milles seisneb koostöö *start-up*idega?

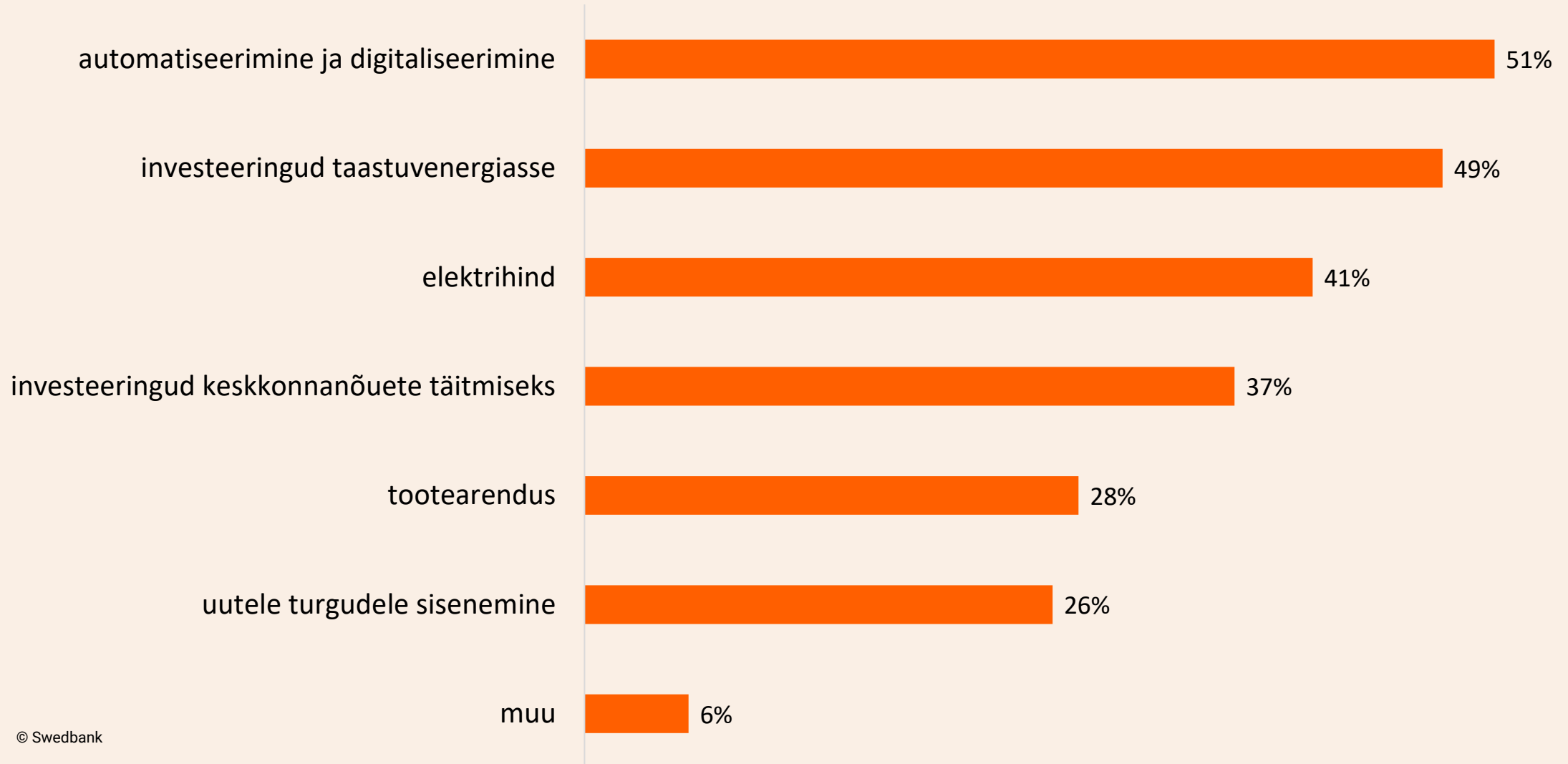

Miks ei tee koostööd *start-up*idega?

Ettevõtete vajadused on viimase aastaga muutunud

Milleks vajaksite riigipoolseid toetusmeetmeid?

Riigipoolsed sammud

Missuguseid riigipoolseid samme ootate konkurentsivõimelisema ettevõtluskeskkonna tagamiseks?

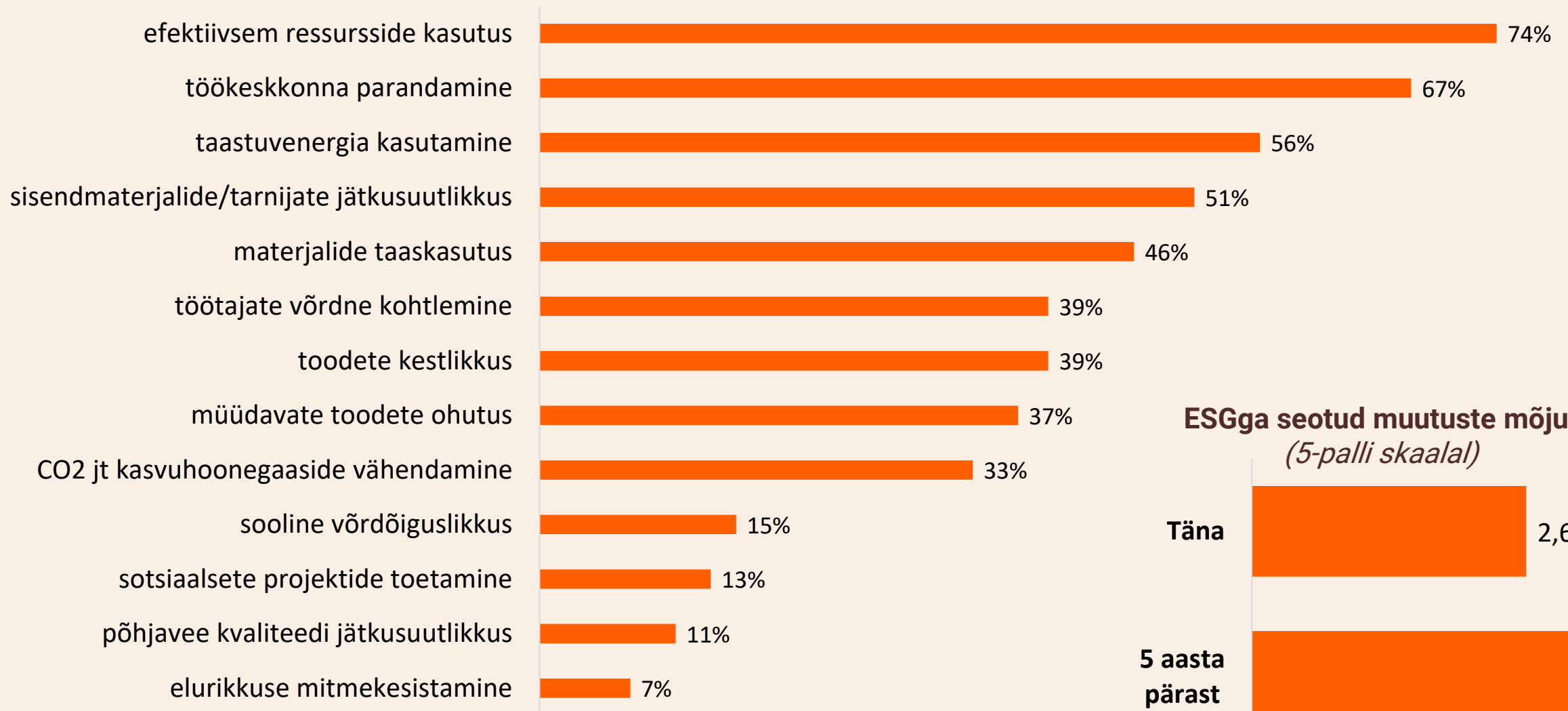
- Ettevõtjate huvide eest seismine Euroopa Liidus (sh energia):
 - Võrdsed konkurentsitingimused: ise toetades või teisi veenma mitte toetama;
 - Seaduste, maksude ja majanduskeskkonna stabiilsus;
 - Kontrollmehhanismi rakendamine (tööjõu)maksude tasumisel sektoris;
 - Riigi pikk plaan TAIE tegevuste rakendamisel;
 - Vähem aruandlust (1000€ arvete saatmine EMTAle);
 - VKE-le tuleks võimaldada läbi universaalteenuse tähtjaliste energiapakettide vahetamiseks, et mitte jääda hinnavangi
- Investeeringud:
 - Maapiirkonnas asuvate ettevõtete suuremad toetused teede ja keskkonna korrashoiuks
- Tööjõud:
 - Võimalus pakkuda töötajatele maksuvabalt hüvesid;
 - Palgapoliitika;
 - Tööjõu koolitamine
- Tööstuse toetamine ja populariseerimine, muuhulgas:
 - Eesti riigil peaks olema merendusstrateegia ja arusaam laevaehituse sektori olulisusest Eesti riigile

Jätkeuutlikkus

Jätkusuutlikkus väljendub ettevõtete jaoks erinevalt

Mis on Teie ettevõtte jaoks olulisemad jätkusuutlikkusega seostuvad tegurid?

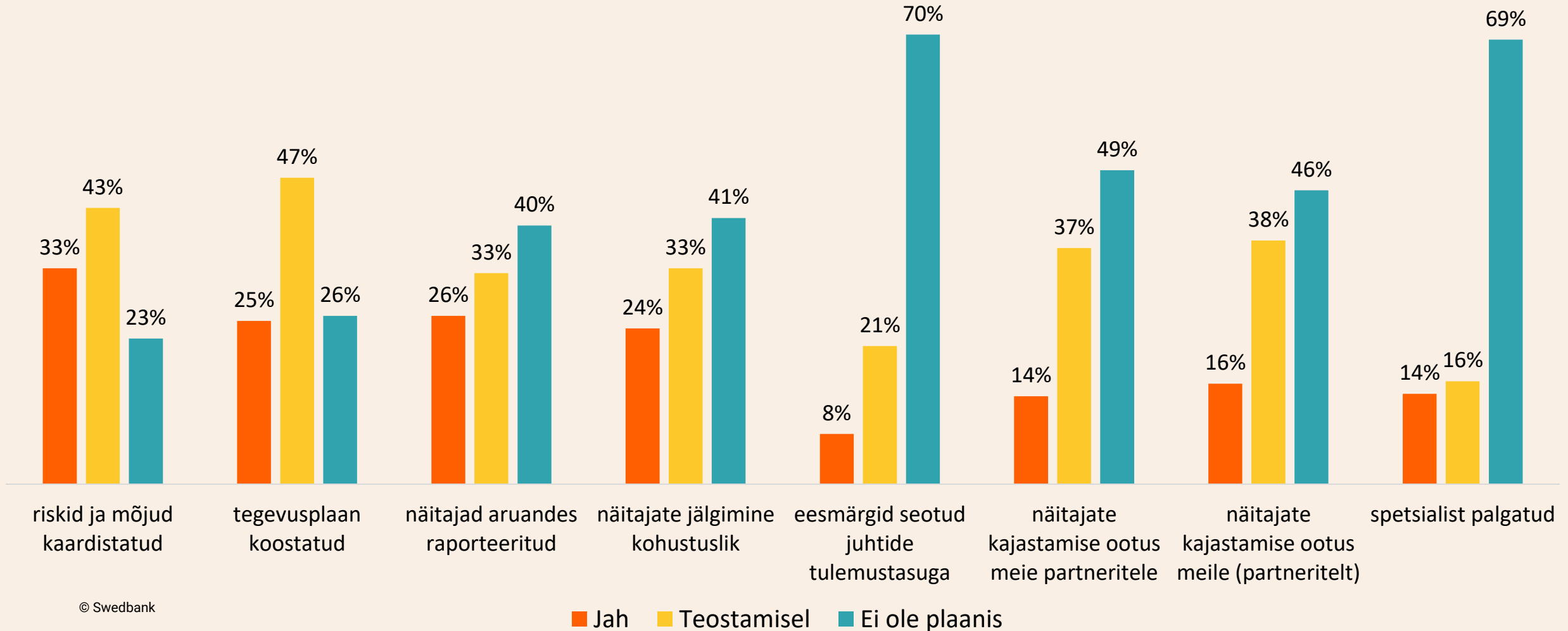

ESGga seotud muutuste mõju:
(5-palli skaalal)

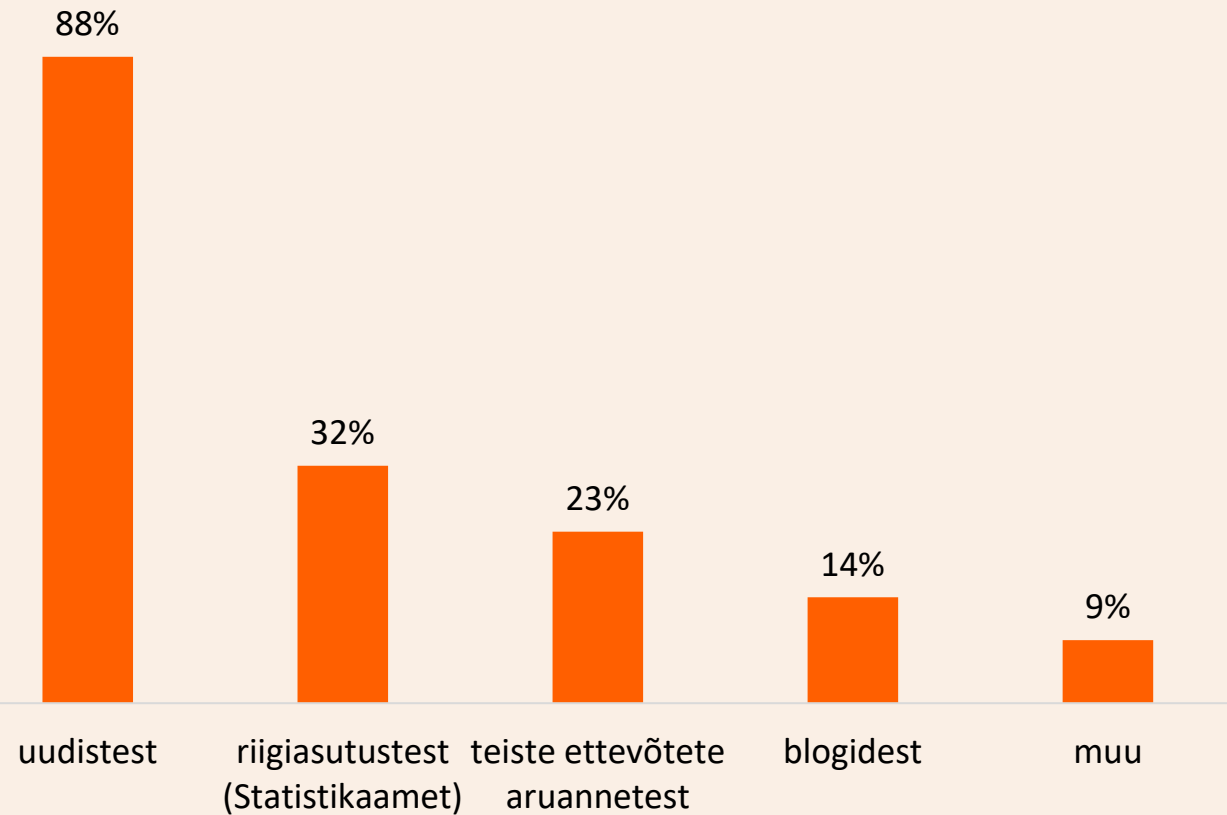
Üle kolmveerandi ettevõtetest on mõjude hindamisega tegelenud

Meie ettevõtte näitel on ESGga seotud...

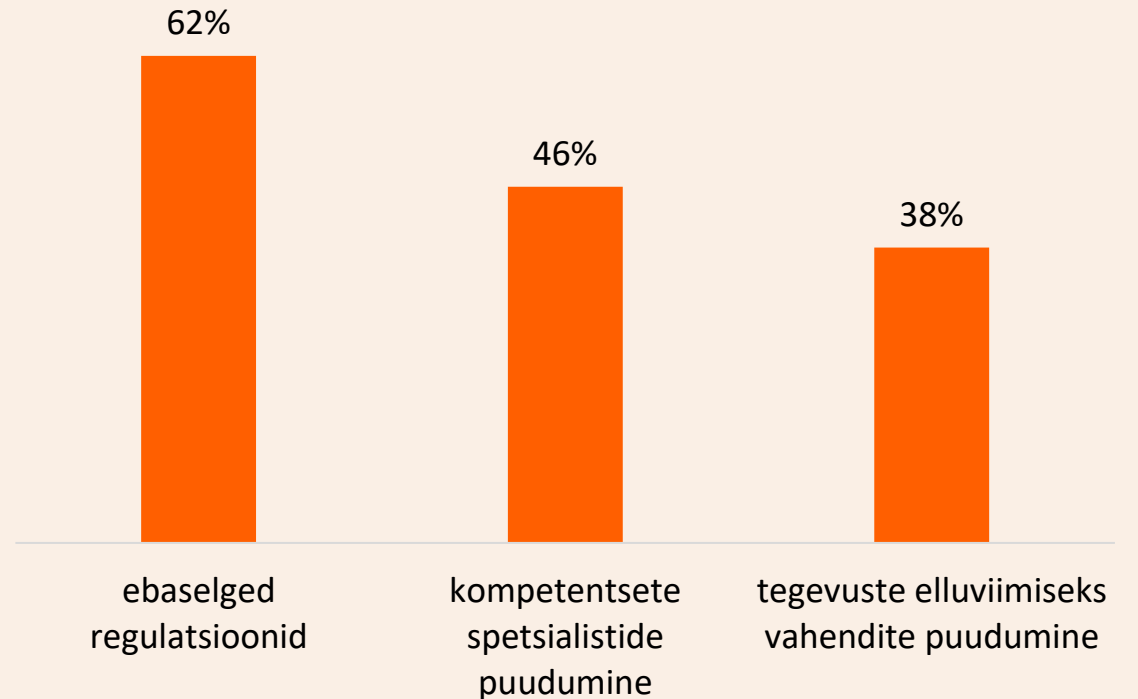

Ebaseelged regulatsioonid on siiani mureks

Kust saate infot ESG kohta?

Mis on peamised takistused ESG kava koostamisel?

Kokkuvõte

Lõpetuseks

- Käive ja toodangumahud on jätkuvalt surve all, oluline keskenduda ostjate portfelli hajutamisele ja uute turgude leidmisele.
- Võtmeküsimuseks on konkurentsivõime hoidmine ja parandamine sh kasumimarginaali parandamine võrreldes eelmise aastaga.
- Oluline jätkata investeringutega automatiseerimisse, digitaliseerimisse, toodete arendamisse ning järjest olulisemana rohepöördest tulenevate nõuete täitmiseks.
- Tööjõud – pikaajaliselt olulisem edutegur. Õigesse suunda pööramine saab toimuda ettevõtete ja haridussüsteemi koostöös.